

Conclusies van de vergadering van de
Coördinatie Commissie voor Europese
Integratie- en Associatieproblemen
op 24 maart 1965

1. Raadszitting van de EEG op 29 en 30 maart

Deze vergadering handelt over de harmonisatie van omzetbelasting, de conjunctuurpolitiek en enkele andere financiële onderwerpen.

De Coördinatie Commissie was van mening, dat de Nederlandse vertegenwoordiger het standpunt ten aanzien van de omzetbelasting kan handhaven, zoals neergelegd in de nota van de Staatssecretaris van Financien van 19 november 1964 en de Conclusies terzake van de Coördinatie Commissie dd. 25 november. Hoewel aan de discussie kan worden deelgenomen, zal van Nederlandse zijde niet aan een eventuele besluitvorming kunnen worden meegewerkt, in verband met het feit, dat het toegezegde overleg met de Tweede Kamer wegens de demissionaire status van de Regering nog niet heeft kunnen plaats vinden.

De Coördinatie Commissie was daarentegen van opvatting, dat het Nederlandse Raadslid wel zou kunnen deelnemen aan de besluitvorming omtrent de ontwerp-aanbeveling betreffende de tot eind 1965 te volgen conjunctuurpolitiek (zie brief van Buitenlandse Zaken no. 46493 dd. 24 maart 1965), met dien verstande, dat hij een eventuele nieuwe Nederlandse Regering niet kan binden.

Aan de orde zal voorts komen de derde richtlijn tot liberalisatie van het kapitaalverkeer. Het belangrijkste probleem betreft de vraag of Nederland, Frankrijk en Italië de deviezenbeperkingen mogen handhaven, waartoe zij krachtens de eerste richtlijn gerechtigd zijn. Duitsland, België en Luxemburg kennen geen beperkingen ten aanzien van buitenlandse emissies op hun kapitaalmarkt en zouden dit verschil in regime beëindigd willen zien. In afwachting van een nadere bestudering van dit probleem door het Ministerie van Financien zal Nederland het standpunt handhaven, dat deze beperkingen mogelijk moeten blijven.

2. Raadszitting van de EEG op 8 april

a) Betrekkingen EEG-Maghreb-landen

Van Nederlandse zijde bestaat op politieke gronden geen behoefte aan een associatie van de

- Maghreb-landen -

Maghreb-landen met de EEG. Tunesie en Marokko hebben echter op grond van de aan het EEG-Verdrag gehechte intentieverklaring recht op onderhandelingen over een economische associatie. Na overleg met de Belgen is besloten, dat ten aanzien van Algerije, in verband met de door dit land gevoerde politiek inzake de Congokwestie, een zeer terughoudend beleid zal worden gevoerd.

Van Franse zijde tracht men een binding te leggen tussen de associatie-onderhandelingen met Nigeria en het overleg inzake de Maghreb-landen. Van Nederlandse zijde bestaat ernstig bezwaar tegen deze koppeling, omdat de mogelijkheid van een associatie van Nigeria is overeengekomen bij de ondertekening van de Conventie van Jaoundé en de onderhandelingen reeds in een vergevorderd stadium zijn. Derhalve zal aan het Franse Raadslid duidelijk moeten worden gemaakt, dat Nederland een dergelijke koppeling volstrekt afwijst en anders gedwongen zou kunnen worden geen medewerking te verlenen aan de totstandkoming van een onderhandelingsmandaat voor associatie van Tunesie en Marokko.

Door de EEG-Commissie wordt betoogd, dat een vrijhandelszoneconstructie ex artikel XXIV van het GATT mogelijk is ondanks het voor een aantal landbouwproducten bestaande heffingenstelsel. Het vaste element der heffingen zou immers kunnen worden afgebroken, terwijl variabele heffingen, al naar gelang van de prijsverschillen, kunnen worden gehandhaafd. Hoewel wij in beginsel bezwaar hebben tegen een zo flexibele interpretatie van de GATT-voorschriften, zou Nederland zich bereid kunnen verklaren deze oplossing nader te bestuderen. Wel zal echter worden gesteld dat voor citrusvruchten aan Tunesie en Marokko geen gunstiger behandeling mag worden toegekend dan aan Israel en Spanje. Nederland zou echter wel enige twijfel kunnen uitspreken over de realiseerbaarheid van het voorgestelde systeem en kunnen vragen, dat ook een preferentieel handelsaccord als mogelijke oplossing wordt bestudeerd.

b) Associatie-onderhandelingen met Nigeria

De EEG-Commissie heeft rapport uitgebracht over de recente derde fase der onderhandelingen met Nigeria. Uit dit verslag komt geen duidelijke mening van de Commissie naar voren over de koers, welke de Gemeenschap nu zou moeten varen. In het Comité van Permanent Vertegenwoordigers heeft zij echter medegedeeld, dat h.i. een uitbreiding van haar mandaat niet nodig is om de onderhandelingen op het handelspolitieke terrein af te sluiten.

In de bevoegde werkgroep in Brussel is nu evenwel gebleken, dat verschillende Lidstaten additionele eisen aan Nigeria zouden willen voorleggen ten aanzien van de behandeling van EEG-producten op de Nigeriaanse markt, waarbij zij aangetekend, dat de Franse delegatie bij gebrek aan instructies geen standpunt heeft ingenomen.

De Coördinatie Commissie was van mening, dat mandaatswijziging zou moeten worden vermeden. Tevens moet in het oog worden gehouden, dat Nigeria vermoedelijk weinig meer aan de aangeboden concessies zal kunnen toevoegen, gezien de toenemende critiek welke binnen het Gemenebest op het voorgenomen associatie-accord valt waar te nemen. Het is dus zaak op voorzichtige wijze te trachten het niet zeer vrijgeevige Nigeriaanse aanbod enigszins te verruimen, waarbij de productsgewijze benadering ware te vermijden en een oplossing ware te zoeken, welke aan alle Lidstaten gelijkelijk enige voordelen zou opleveren. *Conclusie*

c) Regeling van het handelsverkeer in verwerkte landbouwproducten ex artikel 235 EEG

In april 1962 heeft de Raad op grond van artikel 235 EEG een verordening vastgesteld, waarbij de Commissie de bevoegdheid kreeg om compenserende heffingen te leggen op de invoer van uit agrarische grondstoffen vervaardigde industriële producten van een Lidstaat in een andere en zulks op verzoek van laatstgenoemd land, wanneer de verwerkende industrie daar in gevaar wordt gebracht. De Commissie meent, dat deze incidentele benadering van het probleem onvoldoende soulaas biedt en te ingewikkeld is en wenst een automatisch systeem via variabele heffingen daarvoor in de plaats te stellen. In de huidige verordening wordt, ingeval een interne heffing wordt toegestaan, ook - teneinde de gemeenschapspreferentie veilig te stellen - een overeenkomstige heffing ten aanzien van derde landen toegepast. In het nieuwe Commissie-voorstel wordt ook tegenover derde landen een automatisch heffingenstelsel voorzien. Met het oog op de Kennedy-onderhandelingen acht de Commissie een spoedige beslissing op haar voorstel geboden.

De Coördinatie Commissie meende, dat geen behoefte bestaat aan een nieuwe ingewikkelde regeling in het intra-verkeer, overwegende dat het motief ervan, nl. het verschil in agrarische grondstofprijzen vermoedelijk per 1 juli 1967, zal vervallen. Een ongewijzigde verlenging van de bestaande verordening lijkt derhalve het meest aangewezen.

De introductie na 1 juli 1967 van een stelsel van variabele heffingen ten opzichte van de invoer van

deze verwerkte landbouwproducten uit derde landen - daar komt het voorstel in feite op neer - achtte de Coördinatie Commissie voorts ongewenst. Enerzijds zou zulks de Kennedy-onderhandelingen aanzienlijk bemoeilijken, anderzijds is niet bewezen dat behoefte bestaat aan een dergelijke automatische en globale beschermingsmethode.

Van de overige Lidstaten toont verder alleen Duitsland enige aarzeling met betrekking tot de noodzaak van een verhoogde protectie aan de buitengrens.

De Coördinatie Commissie kwam overeen, dat van Nederlandse zijde het automatische systeem van de Commissie zal worden afgewezen; voorts zal van Nederlandse zijde worden erkend, dat er zich voor sommige producten een moeilijkheid kan voordoen. Interdepartementaal in Den Haag en zo nodig parallel in EEG-verband zal onderzocht moeten worden voor welke producten problemen kunnen rijzen en welke oplossingen daarvoor getroffen zouden kunnen worden. Tevens zal van Nederlandse kant in Brussel voorgesteld worden aan het GATT de vraag voor te leggen of ook de GATT-partners terzake moeilijkheden ondervinden en, in het bevestigende geval, hoe zij deze oplossen.

d) Groenten- en Fruitverordening, artikel 11, lid 2

De Coördinatie Commissie heeft opnieuw de vraag besproken, welke procedure binnen de EEG moet worden gevolgd bij eventuele instelling van een heffing, die boven het geconsolideerde recht van enkele groenten en fruitproducten uitgaat (zie ook Conclusies dd. 22 februari 1965). In de nieuw overeengekomen tekst van artikel 11, lid 2, is dit probleem nog opengelaten. De Europese Commissie heeft voorgesteld, dat heffingen op geconsolideerde producten alleen zouden mogen worden ingesteld, indien aan de voorwaarden van artikel XIX van het GATT zal zijn voldaan.

De Coördinatie Commissie was van mening, dat dit voorstel van de Europese Commissie de basis voor een oplossing zou kunnen bieden, mits de beoordeling van de vraag of aan de voorwaarden van artikel XIX is voldaan, voorbehouden zou blijven aan de Raad. De Commissie zal derhalve, na consultatie van Comité 111 en na inwinning van een technisch advies van het Beheerscomité, een desbetreffend voorstel bij de Raad behoren in te dienen, die daarover met gequalificeerde meerderheid zal beslissen. Hoewel de Coördinatie Commissie meende, dat er vooralsnog geen aanleiding bestaat om in deze materie van de eis van een besluit door de Raad af te zien en hoewel enige tegemoetkoming enerzijds mede afhankelijk zal moeten worden gesteld van Italiaanse instemming met een regeling voor de Cheddar kaas (die door Italië als

represaille tegen de Nederlandse houding met een veto getroffen is), zou de Coördinatie Commissie in tweede instantie ook wel een andere formule in overweging willen nemen. Hierbij zou de Europese Commissie, na inwinning van het advies van Comité 111, een besluit nemen via de normale Beheerscomité-procedure; iedere Lidstaat zou echter het recht moeten hebben om de toepassing van een heffing op een geconsolideerd product in de Raad aan de orde te kunnen stellen, welke vervolgens met gequalificeerde meerderheid een besluit zou dienen te nemen over de handhaving van de ingestelde heffing.

Door de Juridisch Adviseur van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zullen de juridische implicaties van deze kwestie nog nader worden bezien.

3. Euratom

Het overleg over het tweede vijfjarenprogramma is nu geheel vastgelopen. De Euratom-Commissie heeft de fout gemaakt te veel concessies van de Fransen te verlangen. De enige, die het initiatief tot een compromis kunnen nemen, zijn de Duitsers, die hebben verklaard verschillende reeds voorgestelde compromissen te kunnen accepteren. De Heer Spierenburg heeft zijn Duitse collega terzake reeds benaderd. Als er binnenkort geen overeenstemming wordt bereikt, zullen een aantal activiteiten, o.a. in Petten, weliswaar doorlopen, maar het gevaar bestaat, dat de Euratom-Commissie een complementair budget voorstelt, waarover bij meerderheid wordt beslist en dat in feite afwijkt van het niet gewijzigde vijfjarenprogramma.

DGES, 25 maart 1965.